

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Dominica infra Octauam Ven. Sacramenti Concio IV. Homo quidam fecit
cœnam, &c. Luc. 14. 1. Quòd summa Dei liberalitas in hac cœna præcipuè
reluceat. 2. Quis, quos vocet ad cœna[m], & cur sic dictam? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

Quamobrem, Auditores, transfusa uariationem credentes, rem ipsam adoremus, auctori illius gratias agamus, & aeternas illi gratiarum actiones depromamus: Nunquid rugiet onager, inquit Iob, cum habuerit herbam, aut mugiet bos, cum ante praesepe steterit? quasi diceret, animalia domestica simul & siluestria, & fera, quæta sunt, nec rugiunt, cum læta affulgent pascua aut prædia. Quid ergo, ut hoc alio sensu & parodice exponamus, an non quietam pacatamque vitam ager homo? an non Deum oppugnare diuexareque desinet? an non quiescet, cui Angelorum Deus in cibum cesserit, quique quotidie non præsepi alicui, ut iumentum astare, sed Dei sui mensa assidere potest panem manducans Angelorum: præclara hæc & eximia considera anima mea, hæcque mirabilia admire.

Hebræi veteres, quod carnem à Deo in escam non accepissent, insurgere aduersus Moysen & Aaronem cœpere, & tollere cornua, dicentes, *Anima nostra arida est, quis dabit nobis ad uescendum carnes?* Cum uero Christiani ipso Domini pascamur corpore, nostrum est non murmurare, cauillari, & Iudaico more in benefactorem ingratos esse, sed immortales illi gratias agere, & cum Psalmographo dicere, *Quam magnifica sunt opera tua Domine, omnia te expectant, ut des illis escam in tempore: Quis similis tui, magnificus in sanctitate?*

Nullus omnino Domine; nec ullus reperiri potest, uel unquam poterit. Tu enim magnus ille œconomus & dispensator, qui omnes creaturas tuas splendide liberaliterque enutris, cuiusque mensa omnibus omnino hominibus patet & exposita est. Tu siquidem Angelos reficis in coelo gloria inebriando; animas in purgatorio, spe & consolatione pascendo; homines in hoc mundo, mensa & cibo Eucharistico illis robur suppeditando. *Quam magnificata sunt opera tua, quam actiones tuæ admirabiles!* & imprimis illa, quæ hoc in Sacramento perspicitur, quam transsubstantiatione nuncupamus; per hanc enim hic præsens sistens, inque Sacramento contentus: Creatio octo dierum spatio creaturas omnes in aciem produxit, & in naturæ theatro spectandas dedit, at transsubstantiatio creatorem omnium unico momento intra sacerdotis manus præsentem

sistit. *O mirabilia!* o opera ab omnipotentis manu profecta! Tu uero omnipotens & æterne Deus, quem actionis huius uirtute in altari nostro adoratum cernimus, gratiam nobis elargire, ut postquam te hic præsentem uia fide nouerimus, tandem te in æterna gloria uidere mereamur, ad quam Pater, Filius, sanctissimusque Spiritus nos deducant, Amen.

CONCIO QUARTA.

DOMINICA INFRA OCT. VEN. SACRAMENTI.

QUARTVM MIRABILE.

De admirabili epulo ac cœna, quæ in Eucharistia paratur.

Partitio.

- I. Quod summa Dei liberalitas in hac cœna præcipuo relucent.
- II. Quis, quos uocet ad cœnam: & cur sic dicam?
- III. Cœna cur magna dicatur?
- IV. De inuitatis ad hanc generatim disputat.
- V. De negligentibus cœnam, cumq; mundo præudentibus.
- VI. De uocandis cœnam hanc negligentium.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & rogauit multos. Luc. 14.

FIGVRA.

PRÆCLARVM sane ac diuinum miraculum fuit, Auditores, cum Redemptor, in monte Hermon, in quo nonnisi lapides & petrae, quinque hominum millia quinque panibus hordeaceis saturauit, atque ita saturauit, quinque ut cophini fragmentorum pleni sint asseruati. Longe profecto maius miraculum est, quod hodie in Eucharistia, in monte Ecclesiæ unico pane cœlitus dato, & in carnem commutato omnes homines saturentur, & satis superque etiam sit reliquum, ut infiniti alij eodem pascantur & reficiantur. Prius

Prius non nisi figura fuit & typus, alterū res & mysterium. Hic additi in obsonium duo pisciculi, hic duæ accedunt naturæ, è magno illo gratiarum Oceano, Deipara inquam Virgine, eductæ. Magnum illic conuiuium fuit, in quo campus & ager mensarum loco fuere, Apostoli dispensatorum, & Christus ipse conuiuii instructor & apparator; hic vero regis ficum instruitur epulū, in quo mensæ, altaria sunt; ministri, sacerdotes; æconomi, Angelicibus denique ipse Dei filius. O epulum admirabile! o conuiuium stupendum! o cœnam magnam, cuique nulla vniquam par existit! digne vt de eadem hodie loquar, egregieq; vos excipiam, & missus palato non displiceant, ad Paracletum Spiritum me conuertam, illius gratiam, & Deiparæ patrocinium postulaturus; idcirco omnes Gabrielis paranymp̄i verbis eam saluemus.

A V E M A R I A .

I. Philosophorum Princeps Aristoteles, de virtute sermonem instituens, eiusque naturam excutiens in medio illam, vitia vero in extremis collocavit: *Virtus in mediocritate consistit.* In homine quidem hoc locum habet, cuius virtus medium non transilit, non vero in Deo, qui cum Dominus ac Deus virtutum appelletur (*Dominus virtutum ipse est rex gloria*), omnes virtutes habet in excessu positas, & mediocritatis limites transilientes. Atque ideo magna illa mundi lumina Moyses & Elias, cum in monte Thabor in die transfigurationis de admirandis stupendisq; filij Dei virtutibus agerent, velut *de excessu* rebusque extraordinarijs, & non vulgaribus loque-

Matth. 17. bantur.

Inter ceteras autem, quæ in Deo resplendent, quæque illi attribuimus virtutes, liberalitas illius excedens est, medium nescit, & omne extremum transgreditur. Sapiens hanc, admirabilem magnificentiam appellat: *Admirabilis magnificentia eius.* Item Psalmista: *Magnificencia eius & virtus eius in nubibus.* Quodque inter paruos & humiles vitium videtur, ac prodigalitatē species, inter magnates & cordatos virtus est ac liberalitas; ac potissimum in Deo; nam quod nos excessum appellamus, apud illum magnificentia est. An non

*Eecl. 43.
Psal. 67.*

excessiua quædam liberalitas Creatoris fuit, cum se exterius etiam communicare cupiens, tot tamque varia produxit, totque mirabilibus operibus stupendisq; rerum naturam compleuit, eaque vni homini velut Domino subiecit: Magnificentiam hanc demiratus Psaltes exclamat, *Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra, quoniam eleuata est magnificentia tua super caelos.*

Psal. 8.

In primis vero in hominis educatione conseruationeque hanc suam liberalitatem magnificentiamque patefecit; quem quinque milium annorum spatio tam splendide tamque egregie enutrit, numquam vt illum deseruerit, ex quo in se suscepit debito illum tempore enutrire. Quam magnificus hic Princeps est? Nihil in domo desideratur, semper illi de prouisione indeficienti prouisum est, maria illius penuria sunt, agri horrea, causæ naturales annonæ præfecti, atque adeo orbis vniuersus illius culina. Quanam, obsecro, reconditoria sunt terra cum vniuersis animalibus, aer cum omni volucrum cœtu, oceanus cum squamigeris ciuibus, & vniuersus orbis cum creaturis: & quo amplius de hoc vniuerso comeditur, quo plura etiam restant comedenda, è quibus voluptas hauriatur. at quanam illa culina, quæ tot conuiuas alumnosque vna excipit mensa, & eodem simul tempore?

*Homini
magnificen-
tia in ho-
minis na-
turatione.*

Magni fit in scriptura Regis Salomonis mensa & sumptus quotidianus, ac velut mi-
rum quid & rarum refertur, quotidie in omnes
domesticos alendos triginta coros similia, & expensa
sexaginta farinæ, decem boues pinguiore, & quotidiana
viginti boues pascuos, arietes centum, excepta na-
venatione ceruorum, caprarum, bubalorum,
& omnigenum altitium insumptos fuisse. Ne
quis me vero excedere putet, verba scripturæ
producam: *Erat autem cibus Salomonis, per dies
singulos triginta cori similia, & sexaginta cori
farina, decem boues pingues, & viginti boues pas-
cuales, & centum arietes, excepta venatione
ceruorum, caprarum atque bubalorum, & om-
nium altitium.* Quin & æconomiam hanc ex-
pensamque domesticam exaggerans scri-
ptura, æconomos ac præfectos ciborum sin-
gula quæque in tempore debito prouidisse ait
& curasse, & in primis, quæ ad Principis men-
sam

Leui.

1. Reg.

Psal.

Can.

Apoc.

fam erant necessaria. Sed & necessaria mensa Regis Salomonis prebebant in tempore suo. Oeconomia vero domestica sumptusque quotidianus, qui in domo Dei ad hominis, ceterarumque creaturarum alimentum expenditur, longe etiam mirabilior est, quot frumenti modij, quot vindemiæ torcularia, quantum carnis in macellis expenditur, quanta piscium piscatio, quanta animalium venatio, quantum auium aucupium ad hominem alendum, & Principis huius mensam, instruendam necessarium?

Leuit. 24.
1. Reg. 21.
Psal. 135.
Cant. 7.
Apo. 22.
Declaraturus hoc Deus, & magnificentiam patefacturus, in Leuitico præcepit, mensa tabernaculi sui semper vt recentibus panibus infretneretur, *Accipies quoque similitam, & coques ex ea duodecim panes, qui singuli habebunt duas facies.* Panes h. propolit. ontis semper recentes erant, singulisque Sabbathis mutabantur, vt ita cura sollici udoque Dei, quam in creaturis enutriendis habet in hoc mundo, in quo mensa semper strata & cibus instructa, denotaretur. *Qui dat escam omni carni, &c.* & in ipsius in Ecclesia, quam tabernaculum hoc denotat, in qua venerabilis Sacramenti mensa ad hominem enutriendum pascendumque instructa cernitur.

Sponsa delicias domus suæ sponso recensens, ait in hortis suis tum nouos, tum veteres fructus reperiri: *In hortis nostris omnia poma noua & vetera, dilecte mi, seruauit tibi.* Per ipsam hanc Ecclesia Iesu Christi sponsa intelligenda, quæ ad delicias tuas, non in hortis, sed in altaribus, & sacris mensis omne fructuum genus habet, tum nouorum, tum veterum, id est, tam sacramenta legis antiquæ, vel nouæ figuræ, quæ fructus noui dici possunt, quam legis Euangelicæ, inter quæ ipsum Eucharisticum excelsit; quæque fructus recentes sunt & noui, ad hominem pascendum, curamque Dei in hominibus enutriendis ostendendam destinati.

In extremo Apocalypseos vidit Ioannes iuxta thronum agni arborē feracissimam, duodecies per annum fructum ferentem, cuiusque folia agris sanitatem atterebant, *In medio plateæ eius, & ex utraque parte fluminis, lignum vite, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum.* Scio per arborē de Sanctis.

rem hanc à nonnullis Christum intelligi, perque duodenos fructus duodecim Apostolos, per folia morbos depellentia, sacram, quæ ore illius egrediebantur, doctrinam, quæ mundo salutem vitamque comparauit: hanc expositionem sequuntur Beda, Rupertus, Richardus de S. Victore, Haimo, Ioachim, alijque. in aliam viam concedunt alij Equidem eius semper fui sententiæ, arborem hanc tam egregios & tam frequentes ferentem fructus magnificentia Dei eiusque, quam de homine splendide in Ecclesia, cæterisque in mundo creaturis vulgari modo enutriendis habet, curæ figuram esse.

Ecquæ cura? quænam liberalitas? ecquæ Principis huius magnificentia? vix creatus erat mundus, & ecce herbis, fructibus, pomis bis mille annorum spatio pascit ad vsque diluuij tempora: *Dixitque Deus, Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen, terram, & vniuersa ligna, quæ habent in semetipsis seimentem generis sui, vt sint vobis in escam.* Deinde cum videret hominem nauseare super agresti hoc & arboreo ferculo, aliud parauit; & epulura instruxit longe abundantius, in quo omne animalium & piscium genus paratum: *Et omne quod mouetur & viuit, erit vobis in cibum.* Cum iterum lautiores cibos homo quæreret, nec animalium missus palato arriderent, mensamque feris instructam repudiaret, Angelorum ambrosia & nectare tandem pascere voluit, *Panem Angelorum manducauit homo.* Tuncque sacramentum hoc instituit, & talectissimum parauit ferculum, vt Psalmographus illius magnificentiam demiratus omnium id mirabilium diuinorum memoriam compendiumque dixerit, *Memoriam fecit mirabilium suorum misericors & miserator. Dominus, &c.* & in Euangelio hodierno magna appellatur cœna, *Homo quidam fecit cœnam magnam, &c.* Vere inquam magna & conuiuium admirabile, in quo vos ipse hodierno die reficere ac pascere decreui, quantum sacramenti huius mirabile producens, quod bifariam diuidam, primo conuiuij huius magnitudinem splendoremque, deinde reliquum parabola proponam: vos modo diligenter auferitate & rem aggrediar.

Quod ad primum igitur spectat; Eucharistiæ sacramentum magnum est epulum, ad

Gen. 1.

Gen. 8.

Homo à mensa beatorum ad Angelicam traductus.

II.

K k

quod

Matth. 11. quod omnes homines intirati sunt, Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Quo loco duo sunt obseruandas: Primum, solum Deum esse, qui pascere & reficere animas queat, Et ego reficiam vos. Mundus enim pascere dum vult, esurientiores mensa dimittit.

Psal. 6. T. stantur hoc & reges, Satiabor, cum appa-
uerit gloria tua. Perinde ac si diceret, Quauis me quotidie mundus regia excipiat mensa, nunquam tamen mentem fatiat, sed esurientem à mensa abire finit, tu solus desiderium meum implere, & vere animam satiare potes. Alterum otiosos & inertes nihil agere aut pati desiderantes, à Deo non pasci, sed illos, qui bonis operibus incumbunt, & austeritatum poenitentiae, votorum, persecutionum, aduersitatumque pondere pressi sunt, Qui laboratis & onerati estis. Non ait dumtaxat, Qui laboratis, sed addit, & onerati estis: qui enim in mundo laborat, onus crucis Christi, poenitentiae sarcinam, & diuinorum praeceptorum iugum ferat necesse est, (Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue) aliorum quoque imperfectiones hene que portet, Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.

Matth. 11.
Gal. 6.

Eucharistia
epulum.

Eucharistia igitur epulum est, & conuiuium, atque hoc modo illam nuncupat Ecclesia, O sacrum conuiuium, in quo Christus sumitur, & recolitur memoria passionis eius. &c. Duo v. hoc in conuiuio spectanda notandaque sunt: primum, Christum hic sumi in cibum à fidelibus. si enim aestimari à ferculorum pretio raritateque conuiuia solent, ipsum Eucharisticum huiusmodi ferculum habet, cui nullum simile vniquam existit, aut villo tempore existet: cum in eo sumatur Deus, quo nihil in mundo rarius aut pretiosius haberi cogitarique potest. Alterum quod mortis, passionisque Dominicae sit commemoratio; Dei filius enim hoc conuiuium instruens, voluit suae nos passionis mortisque, & eorum omnium que in Caluariae monte contigerunt, memores esse.

Lib. 6.

Solebant Aegyptij, testibus Herodoto, & in conuiuio sapientum Plutarcho, mensis suis cranium & mortis imaginem inferre, vt quicumque mensae accumberent, mortis memoriam praeculis haberent, neu sui inter epulandum oblitii, temperantiae moderationisque limites excederent. Morem hunc seruare

voluisse videtur Deus, aut nobis illum saltem ad imitandum proposuisse, cum in solemnitate magnificissimoque Eucharistici sacramenti conuiuio mortis suae symbolum repaerentari imprimis voluerit, vt passione illius ob oculos posita, mortem illius assidue mente volueremus; deoque canit Ecclesia, & recolitur memoria passionis eius.

In Exodo praecepit Deus, vt Hebraeis agnum Paschalem in Aegypto comedentibus, superliminaria & postes domorum interea sanguine illius conspergerentur, vt ita mortis recordarentur, cuius sanguinem in domorum postibus intuerentur, Et sumunt de sanguine eius, ac ponunt super utrumque postem, & in superliminariis domorum, in quibus comedent illum. Designabat iam tum figura illa, quod hodie in Eucharistia cernere est, in qua Deus ipse incarnatus & verus agnus maculae expertus, corpus nobis suum in cibum donans, sanguine suo sensus & cogitationes nostras tingi voluit, vt mortis & passionis illius memoriam ageremus, qui sua animas carne pasceret. Dicere igitur, num vere magnificum hoc sit conuiuium: in Euangelio vero cenae nomen habet, sed magnae; Homo quidam fecit cenam magnam.

Er sane sacramentum hoc cenae dicitur, quoniam illam & Paulus nominauit, Iam non est Dominicam cenam manducare; ac deinde Chryostomus. Porro hoc nomine cur dicatur, variæ eaque praeclaræ dantur rationes possent. Prima, quod Christus illud die Iouis post cenam, & vespere passionem praecedente instituerit. Secunda, quod non de die, sed noctu, quando cenare homines solent, fuerit institutum.

Tertia, quod veteres, epulum aliquod regium splendidumque instructuri, vespere semper id facerent. Quas ideo scriptura etiam magnas cenas appellat: vnde Darius Persarum regis conuiuium cenae dicitur, Rex Darius fecit cenam magnam, quin etiam in Bethuliae obfisione conuiuium, quod Ozias sacerdos Achiorum parauit, cenae dicitur, Tunc Ozias finito consilio suscepit eum in domum suam, & fecit ei cenam magnam. Quarta, quod quemadmodum cenae vltima hominis refectio est, ita quoque sacramentum hoc finis & ceterorum consummatio fuerit.

Tripli.

Mundus triplicem mundus, Auditores, refectio-
 nem habet & comedendi tempora, ientaculum,
 prandium & cœnam; primum mane, alterum
 in meridie, & postremum circa vesperam fit.
 Tot etiam homini refectioes parat Deus,
 sub auroram mundi, in lege naturæ, in ienta-
 culum dedit panem Melchisedechi, & aliquid
 guttas sacrificiorum Abelis & Abraham: in
 prandium, tempore legis Mosaicæ lautiores
 missus & fercula rariora intulit, sed figuras ta-
 men, panes nimirum propositionis, agnum
 paschalem, manna, totque Aaronis sacrificia.
 In cœnam vero in lege Evangelicæ propriam
 sub speciebus sacramentalibus carnem velut
 ferculum quoddam regium, & escam vere di-
 uinam largitus est, atque hinc cœna nuncu-
 patur, quod yltima & optima hominis sit re-
 fectio.

In nuptijs Canensibus laudari meruit archi-
 triclinus, quod vinum deterius & minus sapi-
 dum primo dedisset, melius vero & sapidius ad
 extremum, præter aliorum hominum morem
 referuasset, *Omnis homo primum bonum vi-
 num ponit, & cum inebriati fuerint homi-
 nes, tunc id, quod deterius est; tu autem seruaisti
 bonum vinum usque adhuc.* Christus verus
 architriclinus idem omnino in Eucharistiæ
 institutione & in cœnæ huius conuiuio per-
 agit: nam cum iam inde à mundi primordio
 in lege naturæ & Mosaicæ, in Synagogæ men-
 sa, quod minoris saporis esset, proposuisset, fi-
 guras inquam & sacrificia, magnum hoc sa-
 cramentum ad extremum, velut optimum &
 exquisitissimum ferculum referuauit.

Hanc igitur ob causam cœna dicitur, sed
 cœna magna; vel quod is, qui eandem instituit,
 magnus sit, scilicet Deus, cuius magnitudo
 potentiaque nullis exponi verbis potest, *Ma-
 gnus Dominus & laudabilis nimis, & magni-
 tudinis eius non est finis;* vel quod qui ad eandem
 inuitantur, magni sint & frequentes, omnes
 scilicet mundi incolæ, *Venite ad me omnes qui
 laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos,*
 &c. vel quod fercula, quæ hic apponuntur,
 magna sint, diuinitas scilicet & humanitas Ie-
 su Christi, quibus nihil in mundo dignius aut
 excellentius dici fingi potest.

Magnum illud haud dubie epulum esset,
 ac omnium sermone celebraretur, dignum-
 que, ad quod Reges & monarchæ admitteren-

tur, si in eo Phoenix vnica in terra auis, perque
 Arabiæ deserta volitans, qua nihil in orbe ra-
 rius, apponeretur. Quid igitur de conuiuio Eu-
 charistico dicemus, in quo totius vniuersi
 Phoenix, Iesus Christus, vnigenitus Dei filius,
 in altaris mensa manducandus proponitur;
 ane de simili conuiuio quis vnquam loqui
 auiduit? an non hoc dignum, in quo non Re-
 ges & Monarchæ, sed Angeli & Cherubini re-
 ficiantur?

Si quod in magno mundi palatio conuiu-
 ium instrueretur, in quo cibus comedendus
 proponeretur, qui omnium ciborum gustum
 in se contineret, an non hoc egregium & ad-
 mirabile epulum foret? an non cœlum terraq;
 de eodem loqueretur? an non Angeli simul &
 homines admirarentur? in manna hæc olim
 inuenire fuit, de quo Psalmista hoc modo lo-
 cutus est, *Pluit illis manna, ad manducandum.* *Psal. 77.*
panem caeli dedit eis, cibaria misit eis in abun-
dantia, aut plurali numero cibaria, quod quam-
uis non nisi vnus esset cibus, omnium ciborum
nihilominus saporem deliciasque contineret.
 Quod Hebræos tantopere percelluit, vt per
 desertum inclarant, *Man hu?* quid est hoc?
 quænam esca? quæ mirabilia? Eucharistia
 conuiuium est, in quo omnia hæc concurrent;
 in hac enim talis præbetur hominibus cibus,
 qui vbi gustatus fuerit, omnium ciborum
 spiritualium gustum præbet. Testatur hoc
 scriptura, & Sapia mihi cautionem præ-
 stat, *Panem de caelo præstitisti eis, omne delecta-*
mentum in se habentem, & omnem saporem *Sap. 16.*
suauiutatis. Quis igitur non admiratur? quis
 non de hoc loquatur? quis ad epulum hoc non
 accedet, cui nullum vnquam par aut simile
 existit?

De splendido igitur Cleopatæ conuiuio Cleopatæ
 taceat antiquitas, quod omnium historico-
 rum præconio celebratum est, quod que illa
 Alexandria in Antonij sui gratiam parauit,
 in quod allati fuere vniores duo præstantissi-
 mi, qui centum coronatorum milibus & am-
 plius æstimantur. Longe vero latius & ad-
 mirabilius epulum est, quod Christus in Eu-
 charistia instituit, in quo præclari illi duo
 vniones, humanitas & diuinitas Iesu Chri-
 sti sumuntur, vniones inquam splendidissi-
 mi, quarumque valor verbis exprimi nequit,
 & vna gemma & margarita adeo pretio-
 sum

sum & diues, Iesus Christus inquam, vt homo sapiens illud empturus, omnia diuendat & abiiciat.

Matth. 13.
Veterum
epulæ.

Antiquitas moris erat, vt in sollennibus & publicis epulis ferculum aliquod apponeretur è varijs cibis concinnatum, quod dicebant Porcum Troianum; nam ingentem porcum omni auium genere inferiebant; cui deinde mensæ illato latera adaperiebantur, è quibus omnis hæc auium multitudo, velut olim ex equo Troiano milites & armata iuuentus, qui Troiam euerterūt, egrediebantur. Huius misus meminere Athenæus, & in Saturnal. suis Macrobius; qui addit oratorem Cincinium legem Fanniam de moderandis sumptib. defendere conatum, hanc porci Troiani consuetudinem Romanorumque luxum reprehendisse. Quin & eadem occasione refert in Adagijs suis Chiliafles, in sollennibus principum epulis moris olim fuisse, vt bos vel camelus omni auium animalculorumque genere fartus mensæ inferretur, sed ad luxum hæc & ingluuiem reperta, at Christi inuentiones longe pluris faciendæ sunt, atque idcirco: *Notas facite in populis adinventiones eius:* nam in epulo Regio, quod in die cœnæ instituit, ad quod omnes Ecclesiæ principes inuitati erant, ferculum quoddam corpus, inquam suum, gratis & benedictionibus plenum, & mirabilibus refectum apposuit, quo, velut ex equo Troiano, mille gratiæ robora, vires, consolationes, animæ salus, intellectus, lumen, sensuum mortificatio, insinuatæque gratiæ prodeunt & emanant. O conuiuium penitus admirabile! cœnam vere magnam! *Homo quidam fecit cœnam magnam.*

Caligulæ
Imp. epulæ.

Caligula luxui & dissolutioni deditus epulum quoddam ac cœnam instituit, centies sesterium, id est, trecentis coronatorum millibus nostra supputandi ratione æstimatam; tantumque hic luxum ostendit, vt panes & obsonia solida ex auro apponi iusserit. *Caligula,* inquit A. Gellius, *una die centies sesterium cœnauit, qui etiam ex auro panes & obsonia apposuit.* Sed nihil est, si cum Christi epulo, quod in Eucharistia parauit, comparemus, vt pote cuius pretium æstimari nequeat. Vinea sanguinis quæ hic bibitur gutta, pretiosior maiorique valoris est, quam omnia, quæ haberi possunt, monilia & diuitiæ.

Hic cibi aurci, & panis vere cœlestis apponuntur, qui dat delicias regibus & recreat Angelos.

Diluuio transactò omni domui Noë Deus epulum & mensam parauit; cum illi arca egresso ait, *Omne quod mouerit & viderit, erit vobis in escam.* At epulum quod Christus Ecclesiæ suæ parat, longe dignius ac magnificentius, in quo filij Dei caro in cibum; & sanguis in potum hominibus propinantur.

Regina Saba Salomonis sapientiam demerata, & mensæ illius cibos contemplata, omnemque domus ordinem & domesticorum ac ministrantium habitacula, *non habebat vltra spiritum*, sed extra se præ admiratione rapta clamabat, *Beati viri tui, & beati serui tui hi, qui stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam.* Quanto hoc potiori cum ratione de magno Eucharistiæ conuiuium dicamus? nam quicumque ciborum, qui hic apponuntur, pretium, valoremque ordinem, qualitatem; & eorum qui hic ministrant magnitudinem propius voluerit intueri, percussus haud dubie & admirans exclamabit, Beati qui ad cœnam conuiuiumque magni huius Principis vocati sunt.

Perfarum rex Assuerus, qui in centum ac viginti septem prouincias imperium suum extendebat, tertio regni sui anno omnibus regni sui Principibus & Satrapis epulum parauit, quod centum & octoginta diebus durauit: *cumque impleverunt dies conuiuij, inuitauit, omnem populum, qui inuentus est in Susam a maximo vsque ad minimum.* Crediderim hoc augurium, ac velut prognosticon fuisse illius, quod regum rex Christus aliquando facturus esset. Tertio enim prædicationis suæ anno magnum sacramenti Eucharistici conuiuium parauit, ad quod Apostolos, Ecclesiæ Principes & capita, & belli triumphatores duces inuitauit; & deinde illis refectis omnes terræ habitatores ad ipsum vocauit. Fuit hoc conuiuium, de quo olim vaticinans Isaias dixit, *Et faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc conuiuium vindemia pinguium medullatorum; vindemia defecata.* quo loco sub vini & pinguium metaphora, de sacramento hoc locutus videtur, quod conuiuium est, omne delectamentum & spirituale alimentum complectens.

In

In libris Regum præclaram rei huius figuram videre est; David enim Rex proximus morti cum esset, & Salomonem filijs cæteris prælatum, legitimum regni totius hæredem reliquisset, illi in vltima voluntate imperauit, vt filios Berzellai Galaaditis perpetuos mensæ suæ conuiuias haberet, *sed & filijs Berzellai Galaaditis reddes gratiam, eruntq; comedentes in mensa tua* O figurae fauorabiles! Ita quoque Redemptor Iesus cum mortuiam proximis, inter cæteros Apostolos Petrum in Vicarium suum, atque in Ecclesiæ regno Vicererem selegisset, velut legatum quoddam testamentarium legauit, vt Christi fideles omnes in mensa hæc reficerentur, & Sacramenti huius, velut conuiuij regij, quod omnibus in se credentibus parauerat, fierent participes.

Abraham, cum Isaac filius natus esset, & Sara eundem lactasset, & iam ablactatus esset, grande omnibus amicis conuiuium fecit, *Crenit igitur puer, & ablactatus est, fecitq; Abraham grande conuiuium in die ablactationis eius*: Egregia hæc allegoria est materiæ nostræ per omnia conueniens, vti iam respsa demonstrabo. Per baptismum regeneramur, & Dei filij reddimur; sancta Dei mater Ecclesia educat, & puro celestis doctrinæ lacte nos alit: eum verò iam ablactati sumus, id est, ad annos discretionis peruenimus, bonus ille Pater æternus magnum nobis Eucharistiæ epulum parat, in quo animas diuina quadam ratione pascit, suamque gloriam & magnificentiam ostendit.

Magnum illud miraculum in nuptijs Canensibus cum Dominus patrasset & aquam in vinum conuertisset; subiungit Euangelista, primum & primarium illud miraculum illius fuisse, atque illo gloriam suam manifestasse. *Hoc fecit, inquit, initium signorum Iesus in Canna Galilææ, & manifestauit gloriam suam*: Materiam hanc proposito meo adaptans, cum Christus Dei filius in magna hæc cæna & splendido epulo panem & vinum in corpus & sanguinem suum conuerterit, maior cum ratione dicere possum, hoc maximum & omnium eius miraculorum primum fuisse, atque hoc pacto gloriam suam patefecisse, & certum magnificentiæ suæ miraculum fecisse.

Balthasar Babyloniorum Monarcha magni-

tudinem & potentiam patefacturus, grande conuiuium fecit, ad quod omnes regni Principes & Satrapas inuitabat, & in quo vnusquisque iuxta ætatem & merita bibebat sua, *Balthasar rex fecit grande conuiuium optimatibus suis mille, & vnusquisque secundum suam bibebat ætatem*. Dicerene ausim epulum, quod hoc in Sacramento instruitur, regio huic conuiuium simile existisse? hic enim Christus regum omnium rex in vespera passionis omnibus Ecclesiæ suæ Principibus, id est, Apostolis, & vniuersis optimatibus regni, id est, omnibus fidelibus conuiuium parat; atque in hoc Sacramento vnusquisque ita tractatur & reficitur, tantumque è Dei gratia recipit, quantum dispositionis meritiq; attulerit. Atque ad hoc omnes inuitantur, *Bibite amici, & inebriamini carissimi*, omnes hic grati, nullus reijcitur, tam pauperes quàm diuites recipiuntur.

Athenienses epulum quoddam solenne ac publicum habebant, quod *syssitiam* vocabant, ad quod ditites & pauperes, nobiles & plebei æqualiter admittebantur, & sine vilo discrimine promiscue epulabantur: vnde Agellius, *in celebri epulo, quod syssitiam vocant, ienutores cum ditioribus vna conueniunt, & æqualem obsoniorum partem ferunt*. Id ipsum & apud Lacedæmonios in vsu erat, habebant enim epulas publicas, ad quas pauperes & diuites æqualiter inuitabantur, & eodem cibo reficiebantur. testis sit idem auctor, *Spartanis communia erant conuiuium, pauperes cum ditioribus eodem vescuntur obsonio*. Epulum, quod Christus in Sacramento Eucharistiæ facit, simile omnino esse videtur; in hac enim communione & epulo regali pauperes & diuites, Principes & mechanici eodem modo reficiuntur, & tractantur, & omnes eodè vtuntur obsonio, nec vnus plus altero recipit. Quod admirans exclamât D. Thom. *O res mirabilis, manducat Dominum seruus, pauper & humilis!* O conuiuium diuinum! o: cenam verè magnam & admirabilem! nam illius magnitudo & mirabilia verba mea, & dicendi copiâ superant, quare vobiscum vos ipsi admiremini interea ad aliam parabola partem, vti receperam, transibo. *Homo quidam fecit cenam magnam.*

Homo hic, Auditores, tam egregium & diuinum

K. k 3

vinum

V.

Tria peccantium genera, qui ad coenam Eucharisticam veniunt.

Esther 1.

Luc. 15.

uinum conuiuium cum instruxisset & adornasset, inuitati venire aut comparere noluerunt, & varias excusationes attulerunt: quorum tria Evangelista genera recenset, primi dicebant, *villam emi*; secundi, *Iuga bouem emi*; & tertij, *uxorem duxi*. Primi figura sunt ambitiosorum, secundi auarorum, tertij luxuriosorum. & omnes in genere peccatores denotant; qui ad epulum Eucharisticum inuitati, hunc honorem negligentes veniunt renuunt, & varias excusationes praetextunt, quod non exiguam animabus perniciem adfert, & deplorandum est.

Regina Vasthi, cum à coniuge suo Assuero ad epulum, quod regni optimaribus & Satriapis magnificentiam suam patefacturus parauerat, venire detrectasset, Regem ad indignationem prouocauit, adeo ut illam repudiaret, & aliam loco eius in uxore allegerit, *Qua renuit, & ad Regis imperium, quod per Eunuchos mandauerat, venire contempsit, unde iratus Rex, & nimio furore succensus, &c.*

Irreligiosi, inertes, & ad epulum Eucharisticum, ad quod quotidie à Deo Regum Rege inuitantur, venire detrectantes, idem repudiū metuant, & sanè verendum est, ne ad Reginae huius imitationem, Deum, & maiestatem illius offendentes & iridentes, repudientur, & ita connubio coniugioque illius excidant.

Prodigus, cuius Euangelica meminit historia, Patris mensam & lautitias contemnens & vilipendens, in regionem longinquam secedere maluit, & sterile ac horridum clima adire, in quo esurijt, & ad extremam miseriam famemque redactus, subulcum agere coactus est, cum summa inopia conflictans, ut ad vitam vix viles porcorum siliquae sufficerent. Iusta temeritatis castigatio; infelix tamen, miser ac deplorandus, quod paternam mensam delicijs refertam cum porcorum hana, & cibos magnificos cum vili, infami, & fordida siliqua commutauit. At maior haud dubie Christianorum infamia ac temeritas, qui delicijs, voluptatibus, & saporibus, quos in patris caelestis mensa habere poterant, neglectis, peregrinum & barbarum solum adeunt, ac clima immitius, mundum inquam, in quo cum porcis, voluptatum carnalium symbolis, vitiantes, rabida internè extruciantur fame, tantaque cum accessitate confligunt, ut sa-

pius emoriantur. Quae iusta peccatorum castigatio & poena: Audite Psalmographum: *Famem patientur ut canes.* P sal. 8.

An non magna Israelitarum in deserto vagantium cecitas vel potius infamia fuit, quod manna cibo adeo electo & sapido, quique omnem in se suauitatem complectebatur, neglecto, allia, cepas, portum, alioque secundarios cibos postularent, quos se olim in Aegypto meminerant comedisse, *Recordamur piscium, quos comedebamus in Aegypto gratis; in mentem nobis veniunt cucumeres, porrigi, & cepe, & allia, anima nostra arida est, nil aliud respiciunt oculi nostri nisi man.* At maior haud dubio Christianorum vesania est, quod sacrum hoc Sacramentum manna quoddam nouum, & ipsum Angelorum panem negligant, stulto diuitiarum, honorum vitae huius, & carnalium voluptatum, quae non nisi amara allia & cibi rustici sunt, quibus hoc in mudo viuunt, desiderio aestuant. Magna sanè peccatorum stultitia est, quod conuiuium Christi aspernantes, mundanas epulas ambiunt. Quam verò, Deus bone, epulae hae noxiae sunt, quam damnosae, quam funestae & feralis illarum exitus?

Mundus non instituit coenas, sed prandia, & eadem breuia admodum, breuique finienda. unde bene de iisdem Iob ait: *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Mundus siquidem saepe prandium apparat, & eodem ipso die apud inferos peccatores coenatuos transfinit. Ita se rem habere docet miser epulo, qui quotidie splendide epulatus, tandem in tartaro coenauit, & sepultus est in inferno; cumque hic ingluuiem sectatus, veteri & genio indulgisset largius, frigide gutta, qua ardorem restingueret, non habuit.

Leonidas Spartanus cum suos in extremo versari periculo cerneret, & nullam effugij spem superesse, illos ad rem fortiter gerendam adhortatus ait: *Prandete forti animo Lacedaemonij, hodie apud inferos fortasse coenaturi.* Idem penitus suis occidit mundus, eosque ad confligendum & praedam vitae huius acquirendam animans, & deliciarum suarum mensa eos reficiens, eodem ipso die saepe ad inferos transmittit, apud quos coenam suam peragant. o stolidi & vesani mundi amatores! At conuiuia periculosa & discrimini exposita! At

non

amorem & affectum, nullis nominibus regie & angusto Sacramento huius epulo debitum subtrahere, & dissolutionibus illud, lubricitatis, lasciuis voluptatibus & ingluuijs mundi huius applicare: sine lachrymis hoc sanè referri non potest.

Reperire tamen est homines ad eò cæcutientes & stolidos, qui Sacramentorum frequentationem & consolationes diuinas, spirituales delicias, & animarum salutem negligentes mundana ambiunt negotia, ipsque se totos immergunt & penitus inuoluunt. Tria illorum genera nobis. Euangelium sub parabolæ inuolucris depingit, primum ambitiosum, qui quod villam aliquam emisset, & videre illam iam decreuisset, venire se negauit posse, *Villa emi, & vado videre eam.* Notate demerentiam, ob nullius momenti rem amittit totum, ob villam terrestrem & vlgiosam cœlestem & auream urbem exponit periculo, ob bonum triduanam æternam possessionem in discrimen adducit. O prophanos Esau, qui ob leuculam & offusam primogenitorum iura diuenditis, id est, qui ob voluptatem carnalem & punctum honoris, quod æternæ beatitudinis ius habebatis, amittitis, & delicias, quas è Sacramento Eucharistiæ sperare poteratis. Deinde, quod emerint rem non visam, aliud stultitiæ genus admisserunt, mundi tamen sectatoribus consuetæ, qui cuncta hæc in mundo erunt, honores, dignitates, dominia, non visa tamen nec cognita. Si mundi villas viderent, cognoscerentque priusquam emerent, nunquam tam iniqua commercia inirent, quæ æterna sequitur poenitentia. Oratorum Græciæ Princeps Demosthenes ad Laidem meretricem cum accessisset, & illa pro exiguo corporis vsu mille dra chmas Atticas postulasset, enormi hoc pretio deterritus ait, *Tanti poenitere non emo,* vel vt Græcè, *δὲ ὀνδμα μοριῶν δραχμῶν μ. & μιλίαν.* Flosculum hunc egregium è gentilitatis hortu decerpens, vt in rerum sacrarum viridarium transferam, dico, mundanum, rerum vitæ huius amore sauciū, & inordinato sæculi voluptatum affectu abruptum, si cogitarit quàm cara illi singula constabunt, cum Demosthene haud dubie mundo valedicendo dicturum, *Tanti poenitere non emam.* In rebus enim mundi semper adest poenitentia, nulla verò in obsequio seruitioque

Ambitiosum infamia.

Apell. lib. 1. c. 8.

Matt 11.

Christi, & Sacramentorum Ecclesiæ frequentatione.

Secundus qui se excusat, & ad cœnam venire detrectat, auarus est, quem bruta distinet animalia, & quinque boum iuga, è quibus se expedire nequit. Ah anima mundanorum miseria! non nisi vnicum Deus iugum offert, & ipsum dulce & leue, *Tollite iugum meum super vos, iugum enim meum suauis est.* Ecce mundus verò quinque habet, quibus premit, & in captiuitatem redigit suos; ea tamen interea mundanorum stultitia est, ipsa vt subire maluit, quàm Dominum sequi, cuius iugum ad eò facile & obsequium leue. Ecce stolidus hic ararum sequi mauult, & inter boues agere, quàm nuptijs & conuiuio interesse. Qui ad vitum repræsentat illos, qui fatius ducunt inter seculos & bestiarum ritu in mundi gustijs viuere, quàm ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum accedere; in quo tamen ad nuptias Agni vocantur, & Angelorum mensæ participes redduntur.

Brutales hi & yecordes Nabuchodonosoris mihi vitæ memoriam refricant, qui iusta Dei sententia & digna scelerum castigatione, reno exaltus fuit, & in desertum pulsus, mensæ que Regum Babyloniorum priuatus, animalium ferarumque conuiuia factus. *Eijciet te ab hominibus, & cum bestijs ferijs, eris habitatio tua, & seruum vt bos comedes.* Iusta enim delictorum castigatione fit, vt peccatores à comunione, & ferculis Angelicis spoliati, & à delitijs, quæ in sacratissimo hoc Sacramento continentur, exclusi, in mundum eijciantur, sordes & immunditias confectentur, & ferarū brutorumque more viuant. Quare non ineptè illis applicuero Psalmographi illud, *Homo cum in honore esset, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.* & sanè ad magnum honorem euectus est homo, cum mensæ huic accumbit, & panem comedit angelorum; sed felicitatem dignitatemque non agnoscit, cum ad illam negligit accedere, carnalesque voluptates illi præfert, ac tum brutis iumentisque similis redditur.

Tertius qui nuptijs interesse detrectat, & ad peccatum sanctum hoc Sacramentum venire se non carnis posse asserit, carnalis est, libidinosus & lasciuus, qui inuitatis ait, *uxorem duxi, idè non frequentare possim ire.* Ecce. Et sanè nihil est, quod hominem impedit.

Auari

Dan. 4.

Carn. best. milia

9.

nem magis à Sacramenti huius susceptione frequentationeque auocet, cumque magis impediatur, ne diuinum hoc conuiuium accedat, quam peccatum carnis. Historia summi Sacerdotis Abimelech satis hoc repræsentat, qui pius quam locijs Davidis panes propositionis edere permitteret, petebat num à carnali copula & actu venereo mundi essent; Et respondens Sacerdos ad David, ait illi, non habeo laicos panes ad manum, sed tantum panem sanctum, si mundi sunt pueri, & maxime à mulieribus, manducant. sciebat enim carnis voluptatibus deditum, & immunditia, & lasciuia plenum communionem indignum esse, nec sacræ huic mensæ participare posse.

Tom. 2. E. p. 1. lib. 1. contra Iovinianum.

Hieronymus aduersus Iovinianum omnis castimonie aduersarium scribens, refert Ciceronem, cum Terentiam suam repudiasset, & suam illi Hirtius sororem in uxorem obtulisset, respondisse, non posse se & Philosophiæ simul & vxori vacare. Oratoris hoc responsum vsurpans, dico, certo certius esse, nihil deuotioni, quæ sublimis quædam Philosophia, obflare magis, aut aduersari, quam foeminarum vsu & carnis commercium, ac difficulter admodum hominem peccato huic vacare, & frequenter ad Eucharistiam posse accedere. Sacramentum quippè hoc non nisi castos & puros admittit.

Carnalis bestia similis.

Difficiliter dixi, imò penitus impossibile est: atque idcirco carnalis hic & vxorius absolutè ait, Non possum ire: alij duo honestè se excusarunt, & plausibilem negligentiam prætextum attulere, dicentes, *Rogo te habe me excusatum;* at hic omnem excusans pudorem, ciuilitatisque oblitus, stolidi & bestia instar ait, *Non possum ire.* Ambitiosus sanè & auarus exculant se frequentius, quò minus ad Eucharistiam accedant, & mensæ huius se participes reddant, at libidinosus & vxorius ne accedere quidem potest: hoc siquidem peccatum illum penitus excæcat, & ex homine ratione prædito brutum quoddam stolidum & vecors reddit, & cor penitus tollit: vnde Propheta Oseas ait, *Fornicatio & ebrietas auferunt cor.* Ebrietati fornicationem non inficit maritat, nam vt qui ebrius est, & vino repletus, omni ratione, sensuque in rebus corporalibus spoliatus est, ita voluptatis mancipium omnem rerum spiritualium sensum amittit.

Bess. de Sanctis.

Phidias sculpro præstantissimus voluptatem expressurus, Venerem pinxit hirco insidentem & testudini insistentem. Hircus peccati huius turpitudinem immunditiamque explicat, testudo verò significat eos, qui hoc peccato sunt dediti, cor omne & animam amisisse, quod teste Aristot. inter reliqua animalia corde sola careat testudo.

Voluptatis imago.

Exemplum fururus est David, qui quandiu libidine insanij & exarsit, suum se cor amisisse deplorat, atque idcirco nouum à Deo postulauit, *Cor mundum crea in me Deus.* Orem tristem & calamitosam: O stolidos mortales & insensatos! tam præclaram manibus elabi occasionem quod sinatis, qui tantis vos delicijs, quibus ad nuptias veniendo, & ad magnam hanc cœnam properando frui poteratis, priuatis.

Lib. de somno & vigil. Psal. 50.

Non ita porro viuendum est, Auditores, audita inuitatione ad cœnam properate, ad illam accedite, ipse hodie ad vos eodem vocandos destinatus sum, venite igitur, properate, parata sunt omnia, mensa in communi iam strata est. Christi corpus & sanguis illius sunt fercula, ministri Sacerdotes, triclinium verò Ecclesia. Venite, inquam, ad conuiuium hoc properate: magnum est Ipse enim Dei filius eiusdè auctor, illius quippè caro cibus est, inuitati verò omnes Christi fideles sunt. Cœna cur na porro dicitur, quod non nisi post diurnum laborem detur, & vesperi fit, non de die Sacramento institutum, ad fidei obscuritatem, quæ in hoc mysterio dominatur, denotanda. Hinc igitur honorè ne negligatis velim, excusationes nullas prætexite, negotijs omnib. valedicite, villas emere nolite, hoc siquidè ambitiosorum est: iuga bouum nolite probare, nã auaritiâ spirat: denique mulierum fugite commercium, redolet enim luxuriam. Sed ab omni negotio liberi ac sequestrati venite, venite inquam ad magnam hanc cœnam, ad epulam hoc regale properate, in quo Dominicæ passionis recolitur memoria, & piorum animæ omnigena replentur gratia.

Cœna cur hoc Sacramento.

O lacrum conuiuium! ô augusta cœna! ô epulum in omnibus & per omnia admirabile! epulum pulcherrimum, ditissimum, magnificentissimum, quo simile nullum vidit orbis. Epulum mannae, quod in deserto quadraginta annorum spatio durauit, mirabile quidem

L I fuit,

Exod. 16.

Eph. 1.

fuit, sed tu longè mirabilius & diuturnius: à mille enim sexcentis annis mensa hæc facta fuit, in qua animæ in Ecclesiâ palatio cre- triuntur. Assueri conuiuium magna fuit, & grande, ut potè à rege institutum, & ad solen- magnificentiam ostentandam paratum. Tu vero longè maius ac dignius, nam sua te Deus potens manu instruxit, & non ob aliam causam, quam ut suam mundo magnitudinè, potentiam, liberalitatem, magnificentiamq; patefaceret. Opulum longè maius Lucullia- no, opulètius Cleopatræ, augustius Vitellia- no: opulum inquam, cui nullum hætenus par exstitit, aut post hominum memoriã exsta- bit. Epulum denique, quod hæc in terra no- stras pascens animas, Deumque illis in cibum elargiens, certissimam spem suggerit, in cœlo propriæ visionis essentia aliquando illas beã- das; in cuius aspectu contemplationeque om- nis beatorum felicitas consistit: cuius nos participes constituit ingenitus Pater, vnige- nitus filius, & ab utroque procedens Spiritus sanctus. Amen.

CONCIO QVINTA

INFRA OCTAVAM
VEN. SACRAMENTI.

QVINTVM MIRABILE.

De admirabili ratione, qua Christus in hoc Sacramento continetur.

Partitio.

- I. Quarum rerum monumentum sit hoc Sa-
cramentum.
- II. De existentia modo, & quantitatis loco.
- III. De contento quanto, & diuiso.
- IV. De existentia eiusdem pluribus in locis, sine
loco tamen proprio.
- V. De existentia accidentium.
- VI. Reijciuntur sensus hæc in causa indices.

Memoriam fecit mirabilium suorum mise-
ricors, & miserator Dominus, et sciam
dedit timentibus se. Psal. 110.

FIGVRA.

BETHSAMI TAB, qui in sorte tribus Ben-
iaminica commorabantur, quod curiosius
admirabile manna cognoscere & inspicere
vellent, quod in arca delitesceret, illorum re-
meritatem puniente DEO, dignas dedere
pœnas. Vereor profecto ac reformido, ne ead-
em mihi hodie pœna infligatur, quod mira-
bilia & modos, quibus nouum Sacramenti hu-
ius manna in Eucharistiæ arca contineatur,
indagate & inquirere contendam. Hoc verò
mihi magne Deus actionum humanarum ius-
dex, qui corda scrutaris, & animi penetralia ri-
matis, imputes nolim, neu temerarium cor-
ruptum meum diiudices; si qua enim hæc appa-
ret curiositas, si nem laudabilem habet; sit si-
quidem hoc ad ignorantes docendos, ad im-
probos percellendos, ad maiestatem tuam ex-
altandam, & sanctæ augustæque Eucharistiæ
mirabilia perspicienda. feliciter ut hoc ad exi-
tum deducam, spiritu mihi tuo opitulare, tuq;
virgo sacratissima opem solitam impertire, &
nos solitam tibi salutationem impertiemur.

AVE MARIA.

Solent reges & principes terræ postquam
rempub, legibus stabilierunt, varias nationes
subiugarunt, & victorias amplissimas retule-
runt, trophæa, arcus triumphales, & pyrami-
des erigere, ut sempiternam nominis memo-
riam & gloriam immortalem consequantur.
ita magnus ille Regum Rex & totius vniuersi
Monarcha, lege Euangelica lata, perdomitis
inferis, totque victoriis in orbe reportatis, in
medio Ecclesiæ Venerabile altaris Sacrame-
tum, velut arcum triumphalem, pyramidem,
& mirabile colossium, ac trophæum eri-
gere voluit, ut sanctam eius nomen & memo-
ria perpetua ad posteros dimanaret. Est siqui-
dem memoria & signum publicum, comme-
moratioque omnium bonorum Domini, sed
in primis mortis, passionis, celeberrimarumq;
victoriarum illius: hoc ipse nempe primus a-
peruit, primus ipse illi nomen indidit, &
per Euangelistas euulgari voluit, Hæc quoties-
cunq; feceritis, in mei memoriam facietis.

Ioseph Patriarcha cum in extremis esset, &
de